

МОНІТОРИНГ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ УЧНІВ

Якісна освіта розглядається сьогодні як один із індикаторів високої якості життя, інструмент соціальної та культурної злагоди й економічного зростання [1].

Усвідомлюючи важливість підвищення якості освіти, Україна активно почала розбудову національної системи моніторингу якості освіти. Зокрема, було здійснено експериментальний етап упровадження зовнішнього оцінювання навчальних досягнень випускників загальноосвітніх навчальних закладів Черкаської області.

Наше дослідження розглядає деякі аспекти моніторингу якості знань учнів, як одного з процесів розповсюдження позитивного досвіду навчання.

За останні роки у педагогіці проведено ряд значних досліджень в галузі педагогічного моніторингу. Учені м. Санкт-Петербурга Н. Голубев, Б. Бітінас, Т. Ахаян, К. Радіна, Л. Катаєва та ін. дослідили й описали систему моніторингу (діагностики), організовану із застосуванням ЕОМ. Учені Білорусі А. Півнів, Н. Верцинська, М. Белова, М. Резникова та ін. на основі теорії формування ціннісної особистості розкрили суть та особливості педагогічної діагностики, а також її роль у роботі куратора, викладача.

У науково-популярних виданнях з'явилися публікації, що описують досвід окремих вищих навчальних закладів, дослідницьких лабораторій з організації навчання вчителів, студентів, моніторингу якості знань, мотивів навчання і тих, які навчаються [2].

Проте аналіз програм, підручників, навчальних посібників із загально педагогічних дисциплін вищих навчальних закладів показав, що вони не містять достатньої інформації, що дає змогу підготувати майбутнього вчителя до об'єктивного моніторингу навчально-виховного процесу, незважаючи на те, що сучасна педагогічна наука володіє, на наш погляд, необхідною і достатньою теоретичною і технологічною розробленістю цієї проблеми.

На виконання Указу Президента України від 4 липня 2005 р. № 1013 (1013/2005) «Про невідкладні заходи щодо забезпечення функціонування та розвитку освіти в Україні», Постанови Кабінету Міністрів України від 31 грудня 2005 року № 1312 та з метою підвищення якості загальної середньої освіти, забезпечення рівного доступу до вищої освіти і створення передумов для входження України в європейський освітній простір [5], Центр дистанційного навчання та тестових технологій Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького у 2005-2006 навчальному році провів моніторингові тестування з фізики (21 лютого – 01 березня 2006 року), з біології (25 квітня – 26 квітня 2006 року) та з хімії (03 травня – 04 травня 2006 року). У тестуванні взяли участь близько 1000 випускників 11-х класів із 25 загальноосвітніх шкіл I-III ступенів міста Черкаси. Метою таких моніторингових

тестувань, звичайно, було визначення якості знань учнів одинадцятих класів [4].

Результати проведеного тестування ще раз підтвердили те, що впровадження нових механізмів вимірювання якості освіти – одне з найважливіших завдань, яке стоїть сьогодні на порядку денному [3]. Саме вони дають можливість виявити справжній об'єктивний рейтинг загальноосвітніх навчальних закладів міста Черкаси. А це є не що інше, як перший етап до створення в українській освіті об'єктивізму вимірювання навчальних досягнень учнів, а зрештою й запровадження повноцінного зовнішнього тестування.

Після проведення та аналізу результатів моніторингових тестувань нами було виявлено достатньо динамічний рейтинг знань із предметів природничо-математичного циклу серед загальноосвітніх навчальних закладів міста. Розглянемо школу № X (умовно). Саме графік на малюнку 1 показує рівень знань учнів цієї школи з фізики.

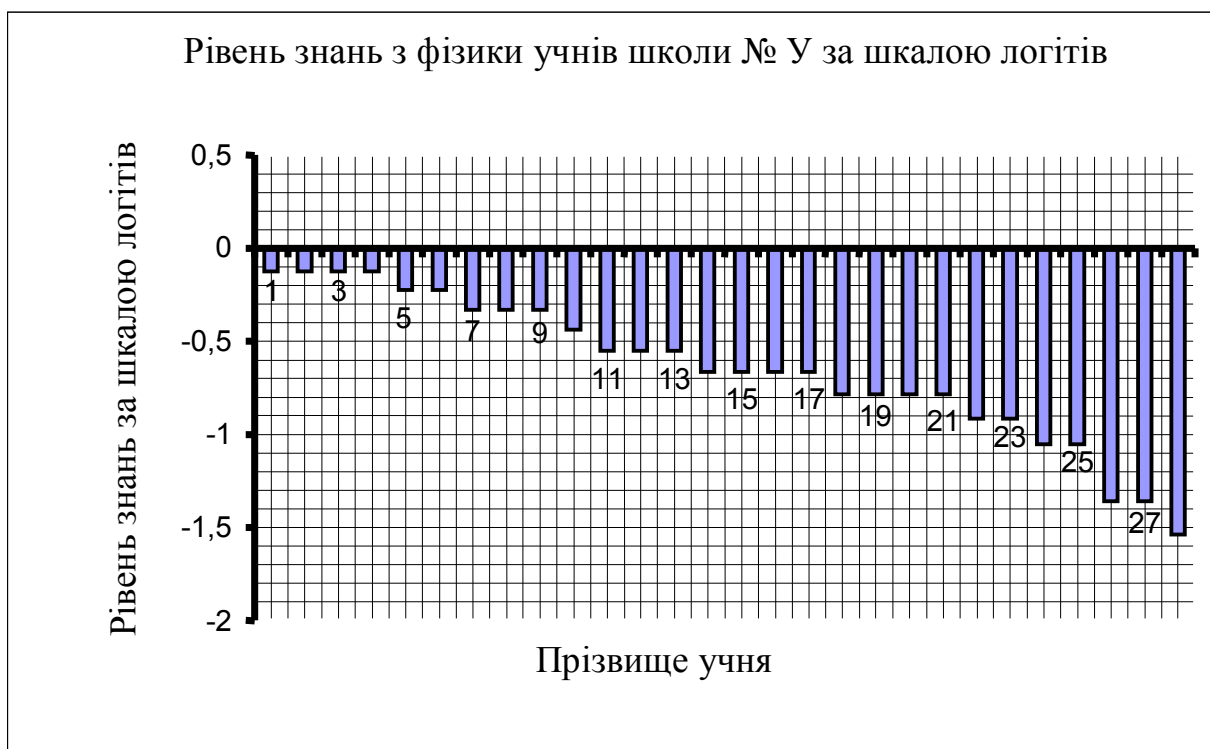
Мал. 1.

Рівень знань учнів цієї школи з хімії також займає одне із перших місць (Мал. 2).

Мал. 2

Одне з останніх місць посідає школа № У. Надзвичайно низький рівень знань з фізики (Мал. 3.) та хімії (Мал. 4).

Мал. 3.

Мал. 4.

Аналогічна ситуація і щодо визначення рівнів знань з біології та з інших предметів.

Отже, завдяки проведеному експерименту, ми отримали справжній об'єктивний рейтинг загальноосвітніх навчальних закладів міста з природничо-математичних дисциплін.

Однак моніторинг якості знань студентів починається з діагностики вміння викладача правильно, ґрунтовно, об'єктивно і коректно здійснювати його. Без спеціального, детального вивчення цього питання, важко буде провести моніторинг якості знань студентів (учнів). Тому, перспективними ми вбачаємо подальші розвідки у цьому напрямі, а саме у створенні обов'язкової дисципліни для студентів природничо-математичних циклів «Моніторинг навчальних досягнень учнів» з метою проведення таких моніторингів використання їх результатів у профорієнтаційній роботі з учнями, майбутніми викладачами на достатньо високому і професійному рівні.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. «Конкретні п'ять цілей освітніх систем». Звіт Європейської Комісії 31 січня 2001 р. – <http://europa.eu.int>
2. Кобзарь Б.С., Макарова Л.М. Обучение студентов диагностике воспитательной работы // Педагогика. – 1993. – № 1.
3. Чепурна Н.М., Лісова Н.І. Зовнішнє незалежне оцінювання і моніторинг якості освіти (концептуальні ідеї, рекомендації). І частина. – Черкаси, 2006. – 32 с.
4. Шакун Н.В. Створення тестових завдань для проведення моніторингу навчальних досягнень учнів з використанням математичних моделей IRT. – Львів: Збірник наукових праць ЛДУ БДЖ, 2006. – С. 373-379.
5. <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi>